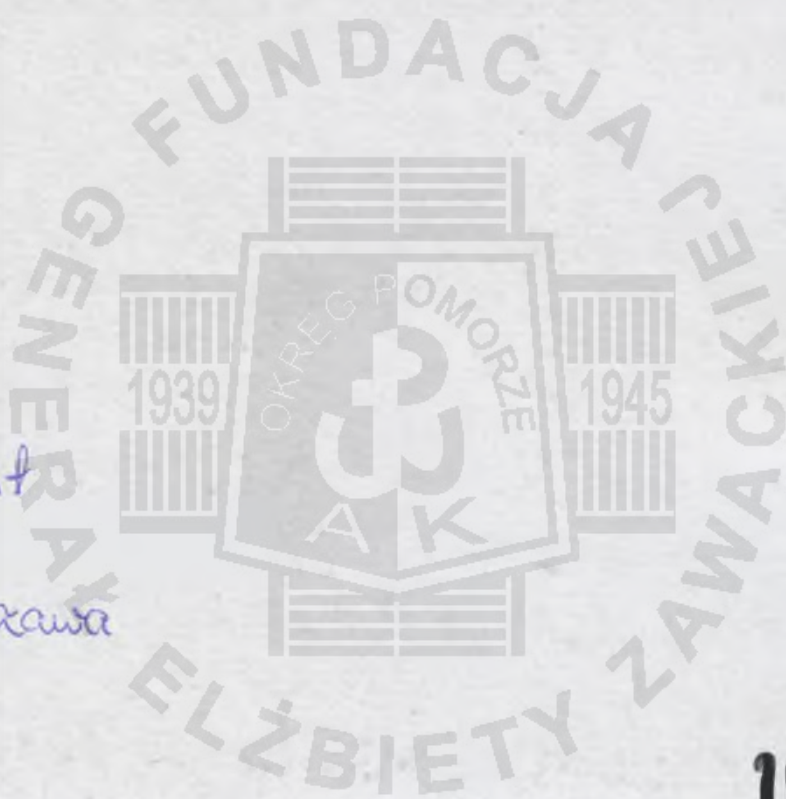

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 15 25 127; REGON 1370502736
KRS 00000 41632
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

zmiana treści 14.02.05
poprawieni nr M: 574/1220

syn
Tadeusz Biernat

02-942 Warszawa

Wyrzysk
AK

++ Biernat Stanisław
ps „Franek”

M: 574/1220 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI —

Biernat Stanisław
J: M: 574/1220 Pom.
Bydgoszcz (Wyrzysk)
A. D.

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 – relacja właściwa k. 631-6

I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora k. 7 s. 1-7

I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora k. 1 s. 1

II. Materiały uzupełniające relację k. 631-3

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 – dot. rodziny relatora

III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945)

III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja

.....
.....
.....
.....

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] k. 10

VI. Fotografie *dziesiąt ikonografii*

I/1 Relacja - Biernat Stanisław

- Relacja opracowana przez syna Tadeusza Biernata,
Warszawa, wrzesień 1992, opis. oryg.

k. 53.1-5

- Pismo Stanisława Biernata z
17.02.1963 do Zar. Obr. Zw. Zawo-
dowego Prac. Rolnych i Leśnych w
Gdańsku - ołot. działalności w okre-
sie międzywojennym, napis, kserokop. k. 15, 6

Województwo
Pomorskie
Powiat
Torusz
Kościuszki
17/2 - Toruń
Pocztowa 11
14-1111

Na podstawie dostępnych materiałów
opracował Tadeusz Bierwał (syn)

02-942 - Warszawa, czerwiec 1992 r.

1. Stanisław Bierwał ps. "Frank"

- ur. 7 listopada 1897 r. w Dobrych Malikach, pow. Kościerzyna, woj. gdańskie
 - emigrat 18 października 1963 r. - pochowany w Bydgoszczy na cmentarzu Najśw. Serca Pana Jezusa
 - ojciec: Franciszek Bierwał robotnik rolny
 - matka: Marianna z d. Baska
 - w latach 1904 - 1911 uczył się w miejscowej szkole powszechnej w Dobrych Malikach pow. Kościerzyna
 - do 1916 roku pracował z rodzicami na roli
 - od 1.08.1916 r. - do listopada 1918 r. w armii niemieckiej na froncie we Francji - dwukrotnie ranny - stała się przyczyną niezdolności do pracy.
2. Z chwilą wybuchu rewolucji niemieckiej w listopadzie 1918 roku powraca do domu
- od 27 grudnia 1918 r. do 10 lutego 1920 r. jest członkiem oddziału Organizacji Wojskowej Pomorza w Starej Kiszewie pow. Kościerzyna - jest również współorganizatorem i memem zarządu polskiego Związku Zawodowego Robotników Rolnych i Leśnych w Dobrych Malikach.
- W tym czasie pracuje jako robotnik rolny a później do lutego 1921 r. na poczcie w Starej Kiszewie.

3. W lutym 1921r. wstępuje do strażki w Stronie Celnej (od 1928r. Stron Granicznej) w której porostaje do wybuchu wojny w 1939r. Pełni służbę w stopniu sierżanta kolejno w górzech Chodzież, Wąpysk i Szepolno. Od 1928r. do 1939r. jest czynnym członkiem Zarządu Rodzinnego, a w czasie 1934-1938 prezesem Koła Z.Ż. w Nakle.

W chwili wybuchu wojny w 1939r. jest rezerwowym plutonem Stron Granicznej w Szepolnie pow. Szepolno. Od pierwszego momentu wojny bierze w niej udział na erale plutonu w szeregu Stron Granicznej. W końcu w końcu dostaje się do niewoli niemieckiej w rejonie Kowla. Po zwolnieniu z niewoli w październiku 1939, w obawie przed przesłaniem nie wraca do Szepolna, lecz zatrzymuje się u rodziny w Miasteczku Kujawskim.

4. W okresie do kwietnia 1940r. był kilkakrotnie aresztowany i więziony przez Gestapo w Sile. W kwietniu 1940 zostaje skierowany przez okupanta do pracy w mleczarni w Miasteczku Kuj. a od 1.01.1941r. w mleczarni w Białobliwie pow. Wąpysk, gdzie pracuje do wyzwolenia w 1945r. jako księgowy.

Tomino narzeka ze strony okupanta i groźb - kilkakrotnie wyrosny jest przed specjalną Komisją - odwołania polpisonia z. w. „volkeslisty” i manifestuje swoje „polskość”.

W 1941 r. wstępuje do AK, jest jej czynnym członkiem i sprawuje funkcję Komendanta Rejonu Białostok - Miasteczko Krójeckie. W jego mieścinie w Białostoku, pod białym Niemcem odbywały się odprawy Komendantów, rejonów, grup, oddziałów. Pełnił rolę dyktando w okresie trwania również na terenach Wysokiej i Węgny. Przez cały okres w jego mieścinie działał ukryty radiostacja. Sprawował również rozkazy akcji pomocy dla Polaków wysiedlanych i przetrzymywanych w obozie w Totulicach.

W styczniu 1945 z momentem wycofywania się Niemców powołał lokalną Straż polską (później przekształconą w kolumnę Obywatelską) i zwerbował w niej młodzież, kobiet, dzieci, młodych, młodych i młodych. Czynił o zwerbowanie przed powołaniem w tym czasie przez wojsko radzieckie z całym poświęceniem zajmując się odbudową polskiej szkoły, organizacją polskiej instytucji administracyjnej, społecznej i gospodarczej na terenie wsi i gminy.

W marcu 1945 r. zostaje aresztowany przez NKWD i wraz z grupą członków AK z rejonu Białostok osadony w więzieniu w Węgny. Pomimo długotrwałych męczących przesłuchań nie ujawnia działalności AK na tym terenie, co skutkuje wielu członków przed deportacją.

W końcu kwietnia 1945 r. esta grupa zostaje roz-
wiązana do domu.

5. W całym okresie powojennym, prawie do momentu
śmierci w 1963 r. poświęcił się działalności gospodarczej.
Jego pasją było działanie na rzecz rozwoju wsi pol-
skiej głównie poprzez rozwój spółdzielczości wiejskiej.
Do kwietnia 1946 r. sprawował funkcję kierownika
mleczarni w Białobrzegach, którą uruchomił już
w styczniu 45 r. W czasie woj - wnień 1946 r.
pracował do pracy w Świątyni Spółdzielczej, Spółdzielca
Ciepłochy w Wągrowku, po czym przeniósł się do
powiatu Świdwie. Przez krótki okres do maja 1947 r.
był głównym księgowym w lespolu Trójkątowej
Kolejniczej Liniach Półkolejowej.
W czerwcu 1947 organizuje Świątynię Spółdzielczą Fur-
szewice Ciepłochy w Trójkącie i jest jej kierowni-
kiem i zarządcą zarobku do 1951 r.
Od 1951 do 1956 roku działa jako prezes zarobku
Zm. Spółdziel. a później PZS w Nowem Wągrowku.
W lipcu 1956 r. zostaje przeniesiony do utwor-
zonego powiatu w Golubiu-Dobryniu z zaka-
nem organizowania Powiatowego Zarządu PZS.
Tam też na stanowisku prezesa Zarządu PZS
działa do przejścia na emeryturę w lutym
1963 r.

Stanisław Bieniasz w całym swoim dorostym życiu był równie bardzo aktywnym działaczem na rzecz środziska w którym przebywał. Cechowała go wielka prawda i gorący patriotyzm.

W życiu prywatnym był bardzo skromnym. Ubolewał, że nie miał możliwości uczęszczać do polskich szkół. Próbował to uszczupić. Przed wojną przygotowywał się do zdania matury jako ekstern. Cegorzyn miał wypracowany na m-c wnetcie 1939 r. w Toruniu - wybuchła wojna.

W 1959 r. w wieku 62 lat ukonczył z wyróżnieniem obywatelskie studia z zakresu ekonomiki handlu w Krakowie.

Jego życiową tragedią było, że chociaż działał aktywnie społecznie i społecznie - a bur tego nie mógł być - wstąpił w 1948 r. do PZPR - nie był jednak działaczem PZPR.

Do śmierci był wierzącym i oficjalnie praktykującym katolikiem.

P.S. 1. W czasie służby w Stronie Górnicy otrzymał odznaczenia państwowe:

- medal „Dobry Szwarc Obrońcy 1918-1921”
- medal „Dziśniczkę Niepodległości 1918-1928”
- medal „za długoletnią służbę”.

2. w listopadzie 1944 r. otrzymał w AK awans i odznaczenie „Brązowy Krzyż Zasługi z Mieciami” (brak potwierdzenia).

Biernik 8

Biernat Stanisław
Golub-Dobrzyń.

Golub-Dobrzyń, dnia 17 lutego 1963⁶

Zarząd Okręgowy
Związku Zawodowego Pracowników
Rolnych i Leśnych

w Gdańsku
ul. Kalinowskiego 5/6

Sprawa: Działalność organizacyjna Związku w roku 1919.

W czerwcu 1959r wyczytałem w prasie, że z okazji 40-lecia Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych na Pomorzu kilku zasłużonych działaczy tego Związku, którzy w czerwcu 1919 r organizowali pierwsze Koła Związku na Pomorzu, zostało odznaczonych wysokimi odznaczeniami państwowymi (Order Odrodzenia Polski).

Nawiązując do tej informacji prasowej komunikuję uprzejmie, ja również w tym okresie byłem jednym z pierwszych organizatorów Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych na Pomorzu. Mianowicie już w kwietniu 1919r w majątku Dolne Maliki pow. kościerski, należącym wówczas do Niemca obszarnika Helmuta Neumanna, przy pomocy Jana Saldata ze Starej Kiszewy - zorganizowałem Koło Związku Zawodowego Pracowników Rolnych i Leśnych, do którego przystąpili wszyscy robotnicy stali i sezonowi zatrudnieni w majątku Neumanna, jak również inni wolni robotnicy zamieszkali w Dolnych i Górnych Malikach. Zebranie organizacyjne odbyło się w ogrodzie na resztówce Górne Maliki, należącej również do Neumanna, gdzie mieszkał mój ojciec Franciszek Biernat, zatrudniony u Neumanna jako robotnik od 1892r.

Po zorganizowaniu Koła Związku opiekowałem się tym Kołem jak mąż zaufania aż do lutego 1921r., kiedy na stałe wyjechałem z tego powiatu. Działalność moja polegała na organizowaniu zebrań członków zbieraniem składek członkowskich i wklejaniem znaczków, oraz interwencjach u obszarnika w miarę potrzeby. W tym okresie pracowałem jako robotnik przy budowie kolei pod Starą Kiszewą a od listopada 1919 w Urzędzie Pocztowym w Starej Kiszewie.

Przy ocenie mojej działalności należy wziąć pod uwagę, że Neumann był zaciętym hakatystą, piastował stanowiska Amtsvorstehera i zastępcy Landrata, że w tym czasie w Starej Kiszewie jeszcze urzędował żandarm niemiecki a Pomorze było silnie obsadzone Grenzschutz. Mimo to niezwłocznie po zorganizowaniu Związku w majątku zostały wprowadzone związkowe taryfikatory płac i normy pracy, co nie odbyło się bez poważnych oporów obszarnika. Jako zemstę za moją pracę społeczną Neumann wypowiedział mojemu ojcu pracę po 28-miu latach nieprzerwanej pracy w jego majątku. Było to m.ia przyczyną przedwczesnej śmierci mojego ojca w 1922r.

Przekazując Zarządowi Okręgowemu powyższe informacje proszę uprzejmie o powiadomienie mnie, czy i w jakim stopniu Zarząd zamierze wykorzystać, oraz jakie dokumenty ewtl. mam dostarczyć dla uzupełnienia czy potwierdzenia informacji. W powiecie kościerskim nie przebywałem od 1921 roku, lecz żyją tam jeszcze ludzie, którzy poświadczą moje informacje, jak rodacy Majkowskich i Bukowskich w Kobylu oraz Połomowie i Bielińscy w Górnych Malikach.

Złączam skrócony życiorys do ewtl. wykorzystania.

(Stanisław Biernat)

1/2. Dokumenty - Biernat Skamiśław:

1. Pismo DOK VIII w Toruniu z 17.01.1938 - potwierdzające członkostwo S. Biernata w Org. Woj. Pomorska w Starej Kiszewie, mpis, kserokop. k. 1 s. 1
2. "Potwierdzenie obywatelstwa" - pismo Starostwa Powiatowego Szepoleńskiego z 7.04.1939, mpis, kserokop. k. 1 s. 2
3. Pismo z 30.06.1945 Komit. Ekonom. Rady Ministrów - podsyzkowanie o zabezpieczenie i uruchomienie zakładu oraz nominacja na kierownika Dzierżni w Białostkowie, mpis kserokop. k. 1 s. 3
4. "Zaświadczenie" z 15.06.1946 prasa Rady Narodowej - dotyczy opinii o S. Biernacie, mpis kserokop. k. 1 s. 4
5. "Świadectwo moralności" z 17.06.1946, mpis kserokop. k. 1 s. 5
6. "Zaświadczenia": Wosia Skamiśława z 25.03.1963; Wołódziejskiego Wsientego i Wroble Ludwika z 3.01.1963 - dot. opinii o S. Biernacie; mpisy, kserokop. k. 2 s. 6-7

DOWODZTWO OKREGU KORPUSU NR VIII.
PLACOWKA HISTORYCZNA
Nr 276-XII/289.Pl.Hist. R.57

Toruń, dnia 17 stycznia 1938 r.

Placówka Historyczna DOK.VIII.
wydaje zaświadczenie raz tylko
jeden. Oryginał zachować i po-
sługiwać się uwierzytelnionymi
odpisami.

Z A Ś W I A D C Z E N I E .

Niniejszym zaświadcza się, że Pan BIERNAT Stanisław,
urodzony dnia 7.XI.1897 r., syn Franciszka i Marianny, zamiesz-
kały w Nakle n/N. był czynnym członkiem
Organizacji Wojskowej Pomorze w Starej Kiszewie pow.kości-
skiego od dnia 27 grudnia 1918 r. do dnia 10 lutego 1920 r.

DOWODCA OKREGU KORPUSU NR VIII.

/ T H O M M E E
gen. bryg.

Nr dziennika 7671

Poświadczenie Obywatelstwa

P. Stanisław B I E R N A T zamieszkały w Syoniewie

urodzony(a) dnia 7 listopada roku 1907

w Dolnych Malikach powiatu kościarskiego

syn (córka) Franciszka i Marianny z domu Baska oraz jego

żona Helena z d. Lewandowska urodzona dnia 27 lutego

roku 1901 w Gniewle tudzież jego (jej) ich) dzieci:

1) Tadeusz Michał urodzony (a) dn. 29 września 1904 r.

w Byczkowie pow. Chodzież

2) Edward urodzony (a) dn. 11. października 1905 r.

w Rządzkowie pow. Chodzież

3) Czesław Jan urodzony (a) dn. 4 czerwca 1927 r.

w Dziembowa pow. Chodzież

4) Zenon urodz. 13 czerwca 1933r. w Grabownie pow. Wyrzyski
posiada (ją) obywatelstwo Państwa Polskiego.

Poświadczenie to, zapisane we właściwym rejestrze pod L. b. 7671.

Sędolno Kraińskie, dnia 7 kwietnia 1939 r.

Za
xxz.

Starosta Powiatowy

Gajewski
podreferendarz

Nakło, dnia 20. czerwca 1945

Z a ś w i a d c z e n i e .
=====

Obywatel Stanisław B i e r n a t z Białośliwia otrzymał w lutym 1945r. nominację na kierownika Mleczarni w Białośliwiu w nagrodę za bezinteresowne zabezpieczenie przedsiębiorstwa i umiejętną opiekę - dzięki której Mleczarnia ocalała.

Za wyteżoną swoją działalność celem uruchomienia zakładu i zaprowadzenia wzorowego porządku, wyrażam Obywatelowi B i e r n a t o w i swoje uznanie i podziękowanie.

[Handwritten signature]
/-/ Br. Materné
Pełnomocnik Ministerstwa
Przemysłu pow. Wyrzyskiego

L. dz. _____

Z a s w i a d c z e n i e

Obywatel Biernat Stanisław, ur. 7. XI. 1897 r. pracował w tut. mleczarni na stanowisku kierownika administracyjnego w czasie od 25 stycznia 1945 r. do 30 kwietnia 1946 r.

Stanowisko to objął w nadzwyczaj trudnych warunkach, bo w okresie wkroczenia wojsk rosyjskich. Obywatel Biernat potrafił mimo wszystko obiekt mleczarni uchronić przed uszkodzeniem a ruchomości przed rozgrabieniem.

Jego wyjątką zasługą jest, że mleczarnia mogła już w lutym 1946 pracować niemalże normalnie.

W dalszym ciągu swej działalności ob. Biernat rozwinął bardzo energicznie akcję propagandową, skutkiem czego potrafił mimo dużego niezdecydowania okolicznych rolników, uzyskać zwiększenia się dostaw do Spółdzielni.

Uruchomił w czasie swej pracy trzy filie, które zorganizował umiejętnie i z korzyścią dla tut. okręgu mleczarskiego.

Obywatel Biernat jest doskonałym organizatorem i silnym pracownikiem.

Uchodzący on nas na własne życzenie, gdyż jako nieracjonaliec w dziale mleczarskim nie widzi tutaj dla siebie stałego pola pracy.

Uchodzącemu dziękując życzymy powodzenia w dalszej pracy.

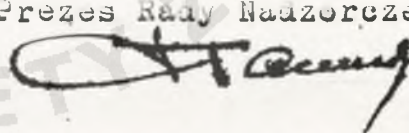
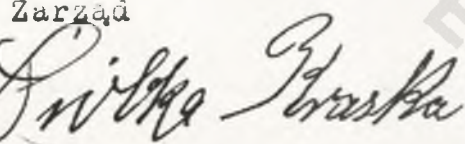
Mleczarnia w Białosłiwie

Spółdzielnia z odp. udziałami

Białosłiwie

Zarząd

Prezes Rady Nadzorczej

S w i a d e c t w o M o r a l n o s c i .

Obywatel Stanislaw Biernat, urodzony dnia 7 listopada 1897 roku w Dolnych Malikach pow. Koscierzyna, syn Franciszka i Marianny z domu Baska, zamieszkuje w Bialosliwiu pow. Wyrzysk od dnia 10 maja 1941 roku do dnia dzisiejszego i prowadzil sie pod wzgledem moralnym bez zarzutu.

Obywatel Stanislaw Biernat nie byl wpisany do zadnej listy narodowosciowej niemieckiej.

Wymieniony byl i jest wzorowym Polakiem i cieszy sie dobra opinia.

Bialoslawie, dnia 17 czerwca 1946 roku

Gminna Rada Narodowa:

Przewodniczacy:

B. Kopecki
.....
(Kopecki)

Czlonkowie:

Jedzejewski
(Jedzejewski)

Kantorski
.....
(Kantorski)

Michalek
(Michalek)

6

Miasteczko Kr. dnia 3. stycznia 1963r.

Z a ś w i a d c z e n i e.

My niżej podpisani:

1. Kołodziejski Walenty, zamieszkały w Miasteczko Kr. Ul.

2. Wróbel Ludwik, zamieszkały w grom. Miasteczko Kr. zaświadczamy zgodnie, że ob. Biernat Stanisław, urodzony 7. listopada 1897r. zamieszkały w Golubiu-Dobrzyniu, w końcu października 1939 r. powrócił z niewoli niemieckiej i zamieszkał wspólnie z nami w Brzostowie gromada Miasteczko Kr. powiat Wyrzysk, ukrywając się przed SS-manami swoich poprzednich miejsc zamieszkania w Nakle powiat wyrzyski Sypniewo powiat sępuleński, którzy w tym czasie zagrażali ob. Biernatowi zagładą za jego działalność w Związku Zachodnim przed wybuchem wojny.

W okresie od października 1939r. do kwietnia 1940r. obyw. Biernat Stanisław był kilkakrotnie uaresztowany przez Gestapo z Piły i więziony we więzieniu w Pile oraz ponadto kilkakrotnie przesłuchiwany na miejscu w Brzostowie i Miasteczku Kr. przez Gestapowców z Piły i Bydgoszczy.

w kwietniu 1940 r. ob. Biernat Stanisław został skierowany przez okupantów niemieckich do pracy w mleczarni w Miasteczku K. Powyższe zaświadczamy na podstawie osobistej znajomości ob. Biernata Stanisława i wspólnego zamieszkania z nim w omówionym wyżej czasie.

Protodziej Walenty
/ Kołodziejski Walenty /

Wróbel Ludwik
/ Wróbel Ludwik /

Własnoręczność podpisów
ob. ob. 1/Walentego Kołodziejskiego
2/Ludwika Wróbla

Przedstawiciel. Podpisy złożone w niej

Miasteczko Kr. dnia 4 stycznia 1963 r.

SEKRETARZ GROMADZKI
Grzegorz Mikołajewski
(Czesł. - Mikołajewski)

7

Z a ś w i a d c z e n i e

Ja Stanisław Woś zamieszkały w Nakle n/Not. przy ulicy
zaświadczam, że osobiście mi znany Stanisław Biernat
obecnie zamieszkały w miejscowości Golub-Debrzyń w czasie
okupacji hitlerowskiej należał do organizacji podziemnej "AK"
w czasie od roku 1941 do czasu uwolnienia tej terenu przez
Armię Radziecką. Obywatel Stanisław Biernat był przez cały czas
czynnym członkiem tej organizacji i sprawował funkcję Komendanta
Rejonu Białośliwie-Miasteczko Krajeńskie.

Powyższe zaświadczenie wydaje welem wstąpienia do
Organizacji ZBeWiD-u.

Nakło, dnia 25 marzec 1963 r.

Stanisław Woś

(Stanisław Woś)
były p.o. oficera sztabu
Komendy Obwodu na powiat
Wyrzysk

ZARZĄD
ODZIAŁU
WYK. I SP.

Stanisław Woś
podpisu, który jest zweryfiko-
wanym naszym władzami
pridatki legitymacji nr 033476
Ziętek
Ziętek Konstanty

1/3. Inne materiały dokumentacyjne -
- Biernat Staniśław:

1. „Podsiękowanie” Rady Narodowej
PZG w Golubiu-Dobryniu, kserokop.
wpisu bez daty k. 15.1

Rada Nadzorcza P.Z.G.S.

G o l u b - D o b r z y Ń .

Ob.

Siernat Stanisław
b. prezes R.Z.G.S.

G o l u b - D o b r z y Ń .

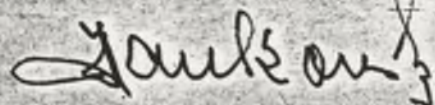
P o d z i ę k o w a n i e .

W związku z rezygnacją Obywatela ze stanowiska Prezesa P.Z.G.G. w Golubiu-Dobrzyniu, Rada Nadzorcza P.Z.G.S. składa Obywatelowi jaserdeczniejsze podziękowanie za Jego ofiarną pracę pionierską przy zakładaniu zrębów naszej placówki oraz za wielki wkład pracy przy rozbudowie placówek pionu G.S. jak również za ofiarną pracę i troskę o dobre handlu uspołecznionego w naszym powiecie.

Życzymy Obywatelowi duże zadowolenia w dalszym życiu osobistym i zawodowym.

Nazwisko Obywatela jako wielkiego działacza społ-dzielczego pozostanie nam zawsze głęboko w pamięci, a Jego osiągnięcia będą trwałym pomnikiem pracy.

Przewodniczący R.N.P.Z.G.S.

II. Materiały uzupełniające relacje - Biernot Stanisław.

- Materiały do biogramu opr. przez B. Musiałā
nusp. (~~2 egz.~~) 1 egz. 9/1.

k. 1 s. 1-

- B. Musiał - biogram Stanisława Biernota, napis.

k. 1 s. 2

- Benedykt Musiał - „Stanisław Biernot” [w:]
„S. B. K. P. 1939-1945”, Toruń 1994, cz. I.

k. 1 s. 3

BIERNAT Stanisław ps. "Franek"

M -

ur. 7 11 1897r- zm. 18 10 1963r.
syn Franciszka i Marianny z d. Baska

Latem 1941r. wstępuje do Związku Walki Zbrojnej /od 1942r. w Armii Krajowej/. Od jesieni 1942r. pełni funkcję komendanta Rejonu Białośliwie-Miasteczko Kraj.

W jego mieszkaniu w Białośliwiu odbywały się odprawy kmtdów grup i oddziałów. Realizował działalność w zakresie łączności również na terenach Wyrzyskiej i Wyrzyska. Przez cały okres okupacji działał w jego mieszkaniu zakonspirowany radioodbiornik. Prowadził szeroko zakrojoną akcję pomocy dla Polaków wysiedlanych i uwięzionych w Potulicach.

Ż y c i o r y s

Urodzony 7 listopada 1897r. w Dolnych Malikach pow. Kościerzyna z ojca Franciszka i matki Marianny z d. Baska. Ojciec robotnik rolny. W latach 1904-1911 uczęszcza do niemieckiej szkoły w Górnych Malikach pow. Kościerzyna. Od 1916-1918r. pełni służbę w armii niemieckiej. Od 27 12 1918r. do 10 02 1920r. jest czynnym członkiem organizacji wojskowej "Pomorze" w Starej Kiszewie pow. Kościerzyna.

W lutym 1921r. wstępuje do służby w Straży ~~Granicznej~~ Celnej przekształconej w 1923r. w Straż Graniczną. Do 1939r. pełni służbę w stopniu sierżanta kolejno w powiecie Chodzież, Wyrzysk, Sępólno. Od 1928r.-1939r. jest czynnym członkiem Związku Zachodniego.

W chwili wybuchu wojny w 1939r. jest szefem pl-wki Straży Granicznej w Sypniewie pow. Sępólno. Bierze udział w kampanii wrześniowej jako d-ca plutonu. W końcu września 1939r. dostaje się w rejonie Kowla do niewoli niemieckiej. Po powrocie do domu kilkakrotnie aresztowany przez Gestapo. W okresie 1940-1941r. pracuje w mleczarni w Miasteczku Kraj., a od stycznia 1941 do końca wojny w mleczarni w Białośliwiu. Równocześnie działa w podziemiu w Armii Krajowej.

W marcu 1945r. zostaje aresztowany przez NKWD i osadzony w więzieniu w Wyrzysku. Pomimo długiego śledztwa nie ujawnia działalności A.K. na tym terenie. Zostaje zwolniony w kwietniu 1945r. Pracuje w GS w Wyrzysku. W czerwcu 1947r. organizuje Gminną Sp-łnię SCH w Przechowie pow. Swiecie n/W. Zostaje prezesem Zarządu do 1951r. Od 1951-1956r. działa jako prezes Zarządu G.S. i PSS w Nowem n/W. W lipcu 1956r. zostaje przeniesiony do pow. Golub-Dobrzyń na stanowisko prezesa PZGS. Pełni swą funkcję do chwili przejścia na emeryturę tj. do lutego 1963r.

W czasie służby w Straży Granicznej uzyskał następujące odznaczenia:

- 1/ medal "Polska Swemu Obroncy 1918-1921"
- 2/ -"- "Dziesięciolecia Niepodległości 1918-1928"
- 3/ -"- "Za długoletnią służbę"

W listopadzie 1944r. otrzymał w A.K. awans i brązowy "Krzyż Zasługi z Mieczami"

Brah Fot.

Pr. Kuc. Skurka ps. "Kardol"

na podstawie materiału historycznego

przez St. Biernatę - Tadeusza

Biernat Stanisław ps. "Franek" /1897- /, kmdt rejonu AK Białośliwie
-Miasteczko Kraj., obw. Wyrzysk

Ur. 7.XI.1897 r. w Dolnych Malikach, pow.Kościerzyna, s.Franciszka, robotnika rolnego i Marianny z d.Baska. W latach 1904-1911 uczył się w niemieckiej szkole w Górnych Malikach, 1916-1918 służył w armii niemieckiej, 1918-1920 był czynnym członkiem wojskowej organizacji "Pomorze" w Starej Kiszewie k.Kościerzyny, a od 1921 do 1939 r. służył początkowo w Straży Celnej, pr zeksztalcoonej w 1928 w Straż Graniczną.

We wrześniu 1939 r. pełnił funkcję szefa placówki Straży Granicznej w Sypniewie pow.Sępólno, brał udział w kampanii wrześniowej jako d-ca plutonu i pod koniec września 1939 r. dostał się do niewoli w rejonie Kowla. Po powrocie w rodzinne strony w latach 1940-1941 pracował w mleczarni początkowo w Miasteczku Kraj., a od stycznia 1941 do końca wojny, w Białośliwiu. Latem 1941 r. rozpoczął służbę w ZWZ, przyjmując ps. "Franek" a od jesieni 1942 r. pełnił funkcję kmdta rejonu Białośliwie-Miasteczko Kraj., w obw. AK Wyrzysk. W jego mieszkaniu w Białośliwiu odbywały się odprawy kmdtów grup i oddziałów, znajdował się tam zakonspirowany radioodbiornik. "Franek" zajmował się również łącznością na terenie Wysokiej i Wyrzyska oraz prowadził akcję pomocy dla wysiedlonych Polaków i więzionych w Potulicach.

Aresztowany przez NKWD w marcu 1945 r., osadzony w więzieniu w Wyrzysku, nie ujawnił działalności AK na swoim terenie. Zwolniony w kwietniu 1945 r., podjął pracę w Spółdzielni Samopomoc Chłopska, najpierw w Wyrzysku, następnie w Przechowie, pow.Swiecie. W latach 1956-1963, do przejścia na emeryturę, był prezesem PZGS.

AP AK T. s. Biernata, J. Pydy

* B. Muniel

Dopisei po przesłaniu

odmienne - Broch n Schulke

I. Łaska ps. nie znany
dz. II Inspektoratu AK

urzędzie pow. Tuchola.
Łaska Łaskiego i Moniki
kształcenie średnie, z
roku 1936 r. wyszła za
żony z Łaskiego. uczestnika
w wojnie, wicestarostę w Gru-
w PCK, Lidze Kobiet.
w Obrony Kraju.

żony ukrywał się w
podziemiu z matką, siostrą
w 1941 r. do pracy, od-
pracowała w fabryce zbroje-
ni Luftwaffe, Herzfeld
pracy jako robotnica.

W tymże roku została
żoną Łaskiego ps. "Grad",
żony. Przekazywała mu
do współpracy majstra
skim i woźnym fabryki
Łodzi, gdzie gestapo
i gdzie przebywał też
Łaskiego. Czekal ją
posuwała się kolumna

Zakładach Rybnych w
powojennym procesie

urzędzie R. i O.,

Zdzisława Ilińska

8

Biernat Stanisław ps. "Franek" (1897-1963), kmdt. Rejonu AK Białosłowie-Miasteczko Kraj.,
Obw. Wyrzysk

Ur. 7 XI 1897 r. w Dolnych Malikach pow. Kościerzyna; syn Franciszka, robotnika rolnego
i Marianny z d. Baska. W latach 1904-1911 uczył się w szkole w Górnych Malikach, 1916-1918
służył w armii niemieckiej. W latach 1918-1920 był czynnym członkiem Organizacji Wojskowej
Pomorze w Starej Kiszewie k/Kościerzyny, a od 1921 do 1939 r. służył w stopniu przodownika
w Chodzieży, Wyrzysku i Sępólnie w Straży Celnej, przekształconej w 1928 r. w Straż Graniczną.
Od 1934 r. był czynnym członkiem Polskiego Związku Zachodniego.

We wrześniu 1939 r. pełnił funkcję szefa kancelarii komisariatu Straży Granicznej w
Sypniewie pow. Sępólno. Brał udział w kampanii wrześniowej jako dowódca plutonu i pod koniec
września 1939 r. dostał się do niewoli w rejonie Kowla. Po powrocie w rodzinne strony
kilkakrotnie aresztowany i zwalniany, w latach 1940-1941 pracował w mleczarni, początkowo
w Miasteczku Kraj., a od stycznia 1941 r. do końca wojny w Białosłowie. Latem 1941 r.
rozpoczął służbę w ZWZ, przyjmując ps. "Franek"; od jesieni 1942 r. pełnił funkcję kmdta
Rej. AK Białosłowie-Miasteczko Kraj. w Obw. AK Wyrzysk. W jego mieszkaniu w
Białosłowie odbywały się odprawy dowódów grup i oddziałów; tamże znajdował się
zakonspirowany radiodbiornik. "Franek" poza swoim rejonem współdziałał w służbie
łączności Rejonów Wysoka i Wyrzysk. Prowadził akcję pomocy dla wysiedlanych i
więzionych w obozie przesiedleńczym w Potulicach.

Aresztowany przez NKWD w marcu 1945 r., osadzony w więzieniu w Wyrzysku, nie
ujawnił działalności AK na swoim terenie. Zwolniony w kwietniu 1945 r., podjął pracę w
Spółdzielni Samopomoc Chłopska, najpierw w Wyrzysku, następnie w Przechowic, pow.
Świecie. Zmarł 18 X 1963 r.

AP AK, T.: Biernat S., Musiał B., Pyda J.
AK na Pomorzu...

Benedykt Musiał

Źródło: "S.B. & P. 1939-1945", pod red. Kammy
Maciejewskiej - Marcinkowskiej, Elżbiety Ławickiej,
Tom III, cz. I, s. 33.

syn Biernat Tadeusz
Golub-Dobrzyń

02-342 Warszawa

M-574/1220 Wyrzysk
AK

Biernat Stanisław
„Franek”
24

T: H: 574/1220 Pom.

Wypis

Biernat Stanisław

1. Karty informacyjne

l. 10

Hybryd
AK 1

Biernet [Stawisiers]

Ps. "Francis", d-cc Genowaty Grodzkiej
(jego Ipcamialie), plechowe Białostanie (1942v.).

zob. T.: Grodzka G., mi. Sp. Bydgoszcz,
1/2 / str. 2, 5

HMM-PT

wyciątek
plc

Biernat Stanisław ps Franek

Był bezpośrednim przełożonym J. Py-
dy

Aresztowany 19.03.1945 przez UB

wf. w rel. Pyda Józef M-205, s. 4

H.G.

WYRZYKSK
ZAW AK 3

BIERNAT STANISŁAW
'FRANEK'

Zob. APAK, INSP. BUDGOSKICZ, T.: MUSIAT B., PYDA J., WIECZOREK J.)

sierż. Biernat Stanisław
ps. "Franel"

Wypysk 4
AK

Zamieszki w Białostoku pow.
Wypysk - dowódca rej. AK Białostok - Diastenko Krainicki; podległy Obw. Wypysk - komendant por. rez.
Benedykt Musiał ps. "Karol" (1943)

zob. T:VI-1100/1855 Pyola Stanisław
Leon - insp. Bydgoszcz; 2.11.11

482. VI 101

NYRZYSK
AK 5

BIERNAT STANISŁAW

ps. "FRANEK"

Sierż.

Żołnierz AK obwodu Nyrzysk.

Rozkazem Kmdta Okr. Pom. z 16.09.44
na st. sierż.

11/194 AK na Pomorzu, s. 278

^a Biernat Stanisław
ps. "Frank" - sierż. zawod.

Wypiski
AK 6

Dowódca Rej. Białostkowie (z Wypok
i Miasteczkiem); sierżant dowodzący
Strażą Graniczną awansowany na
st. sierż. 11 listopada 1944r.

zob: Musiał B., Duch oporu w POW.
Wypiski, s. 32, opr. 24 Bibl. F.

ess. T 102

Biernat Stanisław
ps. "Franek"

Wyrzysk
AK 7

Dowódca Rej. AK Białosłowie;
były szef. Straży Granicznej.

zob.: T:O: 87/696 Musiał Benedykt,
z. "art. "Roz. Nadrotechni"
- imp. Bydgoszcz.

AK-TV '02

^{at} Biermet Stanisław

Wypis 8
AK.

Aresztowany z Kotodziejskim
Walentynem, Josefem Pyda,
Napierata, (im. n.) luty 1945 - 20.04.45

zob: J:U-87/696 Dusiał B., cz. IV/2, s. 2
Imp. Bydg.

288T, 02

a

FK 9
Wynysk

BIERNAT Starostwo
ps. "Franki"

Imię regionu FK Białostocko-
ko Lwaj. Obs. Wynysk
Dla swoim regionem współdziałanie w służbie
uczestniczenia dla Wyszka i Wynysk.

Wob. Stowulek Drogę Dopusz. Sou. cz. I, str. 33
Fundacja "Archiwum Sou. FK"
Joni 1994 r.

U. Rew. / 2001.

4.p.5

Wymyszk
AK 10

Biuro Starostwa

po. "Froch"

po sprawach iuż puzsow "Wniwki:

F-0307 dn. 16.9.44

- już w 1944 do pódcs "Rejoni" Bia-
Tostupie.

Sup. B. Musiars - E. 88.

Biernat Stanisław ps. Francz.

ZESKANOWANE

